

Basında Matematik

Aristo Mantığı ile Konfüçyüs'ün Çocuklarını Anlayabilmek

Meral Tamer, Milliyet, 25 Şubat 2006

Çinli ya da Japon konuşunca, Avrupalı başka şey anlıyor; çünkü kodları farklı.

Bir gün Çin'den gelen parlak bir öğrencisi, Michigan Üniversitesi profesörü Richard E. Nisbett'e pat diye "Biliyor musunuz, sizinle aramızdaki fark, benim dünyayı bir çember, sizinse bir çizgi olarak görmemizdir" der.

Nisbett'in şaşkınlık içindeki yüz ifadesini görünce, hocasının soru sormasına fırsat bırakmadan ne demek istediğini açmaya çalışır: "Çinliler sürekli değişime inanırlar; ama herkesin daha önceki bir duruma doğru hareket ettiğini düşünürler. Bütünü anlamadan, parçaların anlaşılamayacağını düşünürler. Batılılar ise daha basit, daha determinist bir dünyada yaşarlar. Büyük resme bakmak yerine, dikkat çekici nesnelere veya insanlara odaklanırlar. Nesnelere davranışına hükmeden kuralları bildikleri için olayları denetleyebileceklerini düşünürler!"

Doğu - Batı Farkı

Çinli öğrencisinin çember ve çizgi benzetmesiyle bir cümlede ortaya koyduğu Doğu - Batı farkı, Amerikalı profesörü heyecanlandırmıştır. Kültürel psikolojiye öteden beri ilgi duyan Prof. Nisbett, böylelikle "düşüncenin doğası" ile ilgili bir dizi araştırma başlatır. Araştırmaya hazırlık çalışmalarında bir sürü soru ortaya atılır: Kadim Çinliler neden Yunanlıların güçlü yanı olan geometride değil de, cebirde ve aritmetikte üstündü? Modern Asyalılar matematik ve bilimde üstünken, devrim yaratan bilimsel çalışmalarda neden Batılılar kadar üretken olmadı? Çinliler ve Japonlar, olaylar arasındaki ilişkileri görmekte neden Batılılardan daha başarılı? Batılı çocuklar isimleri, fiillerden çok daha hızlı öğrenirken, neden Doğulu çocuklar fiilleri isimlerden daha hızlı öğreniyor? Çinliler ve Japonlar, nesnelere ve olayları birbirleriyle ilişkilerine göre gruplandırırken, Batılılar neden kategorileri yeğliyor? Batılılar gündelik olaylar hakkında akıl yü-

rütürken neden formel mantığı uygular? Doğulular görünüşte çelişkili önermeleri kullanmaya neden bu kadar meraklı?

Prof. Nisbett, uluslararası karşılaştırmalı araştırmalarla Çinli, Japon, Koreli, Amerikalı ve Avrupalı bireylerin, aynı fiziki araçları kullanarak bakışları dünyayı, neden farklı algıladıklarının izini sürer. Sonuçta da "Düşüncenin Coğrafyası" [Varlık Yayınları] adlı kitap ortaya çıkar. [...] ♣

Yeni Yıl ve Matematik

Cengiz Eren, Milliyet, 1 Ocak 2006
Sayılar hayatımızda çok önemli, matematik hesaplarını sayılarla yapıyoruz.

Matematik sonuçları ise var olan durumun ne olduğunu net olarak bize gösteriyor.

2005 yılında 365 gün, 8 bin 760 saat, 525 bin 600 dakika, 31 milyon 536 bin saniye yaşanmış olacak bu günün sonunda.

Bir düşünün, 2005 yılında kaç saniye yaşadınız kendiniz için, kaç dakika, kaç saat ya da kaç gün?

Başladıklarımız da oldu hayatımızda, bittiklerimiz de, bırakıp gidenler de var, devam edenler de...

Hissettikleriniz sayılarla ölçülebilseydi, siz kaç puan verirdiniz, bu yıl yaşadıklarınıza 10 üzerinden?

Gelecek yılı nasıl yaşayacağımıza şimdiden karar vermeniz ise çok önemli.

Neyi, ne zaman, nasıl ve ne kadar istiyorsanız ama sadece size bağlı olan içeriklerde...

İstedığınız kadar mutlu, istediğiniz kadar umutlu, istediğiniz kadar sağlıklı olmanız, istediğiniz hedeflere, istediğiniz zamanda ulaşmanızı ve hissettiğiniz mutluluğu istediklerinizle paylaşmanızı diliyorum, dilim dilim ama kocaman dilimler halinde.

MD: Gereksiz yazı kategorisinde bir başyapıt okudunuz.